

Balkonieren

Groentips op een paar m²

Liedewij Loorbach

KOSMOS

Kosmos Uitgevers, Utrecht / Antwerpen

www.kosmosuitgevers.nl

© 2010–2015 Kosmos Uitgevers

Utrecht / Antwerpen

Omslagontwerp: Studio Pino

Vormgeving: Studio Pino

Coverfoto: Jan-Dirk van der Burg

Fotografie: Jan-Dirk van der Burg

Aangevuld met beelden van: David Pino, Koosje Wolf, Emile de Cock,
Mimi Loorbach – van Driel, Liedewij Loorbach, Corbis, SXC & Istock.

ISBN 978 90 215 58 998

ISBN e-book: 978 90 215 59 001

NUR 424

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Balko- nieren

KOSMOS

Utrecht / Antwerpen

Inleiding

07

Hfdstk 1

De basis

12

- I.** Grond **II.** Potten **III.** Plant in pot **IV.** Water geven
V. Juiste plek **VI.** Uitgebloeide bloemen **VII.** Verpotten
VIII. Stekken

Hfdstk 2

Wegwerpplanten

32

- I.** Primula **II.** Vlijtig liesje **III.** Viooltjes **IV.** Afrikaantjes
V. Begonia **VI.** Geranium **VII.** Petunia **VIII.** Lobelia
IX. Celosia **X.** Chrysant

Hfdstk 3

Vaste planten

48

- I.** Meisjesogen **II.** Hosta **III.** Siergras **IV.** Heide
V. Varens **VI.** Fuchsia **VII.** Lavendel **VIII.** Bamboe
IX. Rozen **X.** Hortensia

Hfdstk 4

Klimplanten

64

- I.** Suzanne-met-de-mooie-ogen **II.** Pronkerwt **III.** Oost-Indische kers
IV. Mandevilla **V.** Klimmende winde **VI.** Jasmijn **VII.** Clematis
VIII. Klimop **IX.** Blauwe regen **X.** Druif

Hfdstk 5

Bollen

82

I. Sneeuwkllokje **II.** Krokus **III.** Sterhyacint **IV.** Blauwe druif
V. Narcis **VI.** Lelietje-van-dalen **VII.** Tulp

Hfdstk 6

Kruidentuin

92

I. Basilicum **II.** Tijm **III.** Salie **IV.** Peterselie **V.** Koriander
VI. Bieslook **VII.** Munt **VIII.** Rozemarijn **IX.** Oregano **X.** Wiet

Hfdstk 7

Groente en een beetje fruit

106

I. Radijs **II.** Wortel **III.** Sla **IV.** Rucola **V.** Tomaat
VI. Aardappel **VII.** Komkommer **VIII.** Paprika
IX. Peul/erwt **X.** Aardbei

Hfdstk 8

Exterieurtips

122

I. Hoe maak je van mini maxi **II.** Boren en schroeven
III. Non-organic balkonnieren

Hfdstk 9

Good Green Busy

136

Inleiding

Je hebt geen boekje in handen van een tuingoeroe

De schrijver heeft geen jarenlange ervaring in een hortus botanicus, en toen ik dit boek vijf jaar geleden schreef, had ik ook nog geen moestuin. Ik had bruine vingers, en wilde groene. De tuinboeken en tuintijdschriften die ik toen inkeek waren opgemaakt in ranke en zwierige lettertypes gedrenkt in spuitjesgeur en tuttigheid. Sommigen gingen meteen de diepte. Elk hoofdstuk begon wel met een boodschappenlijst voor de beginnende tuinier, met daarop zaken als een hydro-meter, een kweekkast en drie soorten snoeischaarsen, maar dat vond en vind ik onzinnig. Tuinieren kun je ook met je handen en een paar euro.

Ik zocht een boekje dat me gewoon vertelt hoe het zit met planten en mij niet het gevoel gaf dat tuinieren iets was voor MAX-kijkers. Dus maakte ik het zelf. Een simpel boekje dat je leert hoe je planten in leven kunt houden. Een boekje dat ook mijn vrienden – stadse twintigers en dertigers – vertelt hoe ze hun balkons, platjes en dakterrassen groen houden. Want ook zij lieten elke lente weer, net als ik, vol goede moed tientallen of zelfs honderden euro's achter bij tuincentra om dat geld vervolgens in rot of verdroging op te zien gaan.

Achter elke plant staan icoontjes:

Die icoontjes zijn uiteraard multi-interpretabel. Want wat is veel zon? Is dat zon tussen drie en zeven, of tussen twaalf en negen uur 's avonds? En wat is veel water? Een halve gieter? Maar hoe groot moet die gieter dan zijn? Laat duidelijk zijn: bij elk icoontje dient een scheutje common sense te worden toegevoegd.

Het zonne-icoontje geeft aan waar de plant van houdt, maar dat is dus geen wet. Als je dakterras heel zonnig is, kun je die halfschaduwplant natuurlijk best proberen. En een tomatenplant ☉ kun je echt wel in leven houden op je halfschaduw balkonnetje.

Hetzelfde geldt voor die gieter: zie het als een aan-wijzing hoe dorstig een plant is en of ie graag natte aarde heeft of niet. Als dat gietertje achter een plant vol zit, betekent dat dus niet dat je elke dag een hele gieter van vijf liter moet legen boven de dorstige vlijtige lies. Het gaat erom dat je hem elke dag te drinken geeft en zorgt dat de aarde vochtig blijft. Op sommige dagen is een halve liter genoeg, op andere dagen heeft ie meer of minder nodig. Common sense dus: droog en heet = dorstig; regenachtig bewolkt = niet zo dorstig.

AVBS

Mocht je helemaal vallen voor de begonia, dan wijs ik je op de mogelijkheid om je aan te sluiten bij het vrijwilligerskorps dat jaarlijks de begoniatapijten legt in België. Sommige zijn wel 1100 vierkante meter groot en hebben prachtige patronen! Dit alles om het Algemeen Verbond van Belgische Siertelers (AVBS) onder de aandacht te brengen.

V. Begonia

Er bestaan zeker duizend soorten begonia's, dus als je de ene te oubollig vindt, dan kom je vast wel ergens een stoerder exemplaar tegen. Je hebt hangers en klimmers en plantenplantjes. Sommige zijn voor binnen, een heleboel kunnen ook buiten. Wil je ze laten overleven, dan moet je ze tijdens vorst binnen halen. Doe je dat niet, dan houden ze het maar één jaar vol. Zorg dat ze voldoende zon en water krijgen.

Vaste planten

Slim beleggen
doe je met vaste
planten: ze gaan
jaren mee en hoe
ouder hoe duurder.

Een vijg van een paar jaar oud is in de winkel een stuk duurder dan een stekje dat je zelf groot moet brengen. Precies andersom dan met adoptiekinderen dus. Vaste planten hebben vaak veel groen, fijn voor een steady offensief om beton en ander stadsgrijs te bestrijden.

NOTE:

Veel last lijken de narcissen er zelf niet van te hebben, maar wij, westerlingen, associëren de bloem toch met abjecte zelfzucht. Met egoïsme, zelfliefde en gebrek aan inlevingsvermogen. In het Verre Oosten echter staat de narcis symbool voor de treurige liefde, voor zinderende liefde die door het lot niet zijn kan, niet zijn mag, ondergronds moet gaan. Lovers die bruut van elkaar gescheiden zijn, sturen elkaar een narcis om hun blijvende liefde en trouw te tonen.

V. Narcis *Bloeit vanaf maart*

Er zijn kleine narcissen die iets fragiels hebben en bijna doorzichtig zijn en er zijn grote, stevige, statige varianten. Ook de narcisbol doet het een paar jaar achter elkaar en kun je dus in de grond laten zitten.

(zie afbeelding op pagina 86 / 87)

VI. Lelietje-vandalen *Bloeit april/mei*

Een echt bosplantje, met sprookjesachtige witte klokjes. Zo'n plantje waar elfjes langs dartelen met hun stafjes en hun opzweepende rokjes. Met van die bladeren waar ze vanaf glijbanen, de regendruppels opspetterend.

Omdat ze gewend zijn aan bosgrond waar hoge bomen al het licht wegnemen, doen ze het prima in de schaduw. Ze worden tien tot twintig centimeter hoog, en... ratataaaaa... ze zijn giftig! Niet door de pasta gooien dus.

Bronnen

Boeken

Tanja Ratsch (2006). Creatief en sfeerol tuinieren in potten en bakken. Deltas.
Laetitia Maklout (2009). The Virgin Gardener. Bloomsbury.
Zo wordt mijn balkon een tuintje (1976). Amsterdam Boek
Claudette Haltes en Annemarijke Piers (2009). De tuin in! Mo'Media.
Michael MacCaskey en Bill Marken (2009). Tuinieren voor dummies.
Pearson Education Benelux.
Gayla Trail (2000). You Grow Girl. Simon & Schuster.

Websites

www.liedefiximperium.com | www.jandirk.com | www.studiopino.nl | www.kluscity.nl
www.milieucentraal.nl | www.bijensterfte.nl | www.tuinadvies.nl

Fotoverantwoording

P. 24: Vieze Fur © Frank Groeliken; p. 40: © Bloomimage/Corbis; p. 46: © Macduff
Everton/Corbis; p. 56: © Anthony West/Corbis; p. 57: istockphoto; p. 61: © Mark
Bolton/Corbis; p. 62: © Helen King/Corbis; p. 63: sxc; p. 64: Kvilardi/Istock;
p. 72: istockphoto; p. 73: © Image Source/Corbis; p. 74-75: © Don Mason/Corbis;
p. 78: © Gary W. Carter/Corbis; p. 79: © Michele Constantini/ZenShui/Corbis;
p. 82: Jlburgess/sxc; p. 86: istockphoto; p. 90: sxc; p. 92: istockphoto; p. 99: sxc

Bedankt

Ik geef graag een symbolische bos dankbloemen aan:

Saskia du Bois voor het meelesen en Mimi Loorbach voor het portretteren van
oma. Mevrouw Van Driel voor het gewillig poseren, net als Saar van Blaaderen,
Luna, Ralf Mitsch en Sander Kerkhof. Koojsje Wolf, Saar van Blaaderen, Bregje
Lampe, Ralf Mitsch, Daniel Zimmer, Emile de Cock en Pieter Perquin voor het ter
fotografie aanbieden van hun hoge tuintjes en ter beschikking stellen van hun eigen
foto's. Marc Andrews en Christian Degen voor hun hulp bij het allereerste ontwerp
van het boek, Aad van Kluscity voor de klustips, Café Luim voor de goede koffie
en de snelle WiFi. David Pino en Jan-Dirk van der Burg voor hun vanzelfsprekende
enthousiasme en werk voor weinig.

Tuinieren op je balkon

Je hoeft echt geen grootgrondbezitter te zijn om een leuke (moes)tuin aan te leggen. Je kunt ook heel goed tuinieren op een paar vierkante meter! Groene vingers hoef je echt niet te hebben. Met de basisinformatie over tuinieren, kan iedereen aan de slag. Maak heel eenvoudig in een aantal stappen een kleurrijk balkon-, daktuintje of vensterbank. Balkonieren is het nieuwe stadstuinieren, geschikt voor iedereen met weinig ruimte, tijd en ervaring!

Kijk voor meer informatie op www.kosmosuitgevers.nl

ISBN 978 90 215 5899 8

9 789021 558998

www.kosmosuitgevers.nl

NUR 424

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen